

EHEAROME2020

Rome Ministerial Communiqué

A N N E X III

Zalecenia dla władz krajowych dotyczące poprawy jakości uczenia się i kształcenia w szkolnictwie wyższym w Europejskim Obszarze Szkolnictwa Wyższego (EOSW)

Przygotowane przez 2. Grupę Doradczą Bolońskiej Grupy Wdrożeniowej ds. Uczenia się i Kształcenia

W Komunikacie Paryskim z 2018 r., Ministrowie ogłosili uznanie „współpracy w obszarze praktyk innowacyjnego uczenia się i kształcenia za kolejny wyróżnik EOSW”.

W tym celu Ministrom i władzom krajowym proponuje się niniejsze zalecenia dotyczące działań mających na celu silniejsze zacieśnienie współpracy i partnerstwa w ramach europejskich systemów szkolnictwa wyższego i pomiędzy nimi.

Zalecenia w pełni respektują podstawowe wartości EOSW, ujęte w Komunikacie Paryskim z 24-25 maja 2018 r. w następujący sposób: „Wolność i uczciwość akademicka, autonomia uczelni, udział studentów i pracowników w zarządzaniu szkolnictwem wyższym oraz publiczna odpowiedzialność za szkolnictwo wyższe, a także publiczna odpowiedzialność tego sektora, tworzą fundament EOSW”.

Sytuacja dotycząca kryzysu zdrowotnego związanego z pandemią Covid-19 dodatkowo podkreśla znaczenie zaleceń Grupy w kilku kwestiach. Szczególnie istotne są kwestie dotyczące potrzeby innowacji dydaktycznych oraz dalszego rozwoju edukacji zdalnej i otwartych zasobów edukacyjnych, a także potrzeby wzmocnienia związku pomiędzy badaniami edukacyjnymi a kształceniem.

Poniższe zalecenia kładą nacisk na potrzebę uczenia się skoncentrowanego na studencie, poprawę jakości kształcenia oraz na zasadnicze znaczenie dialogu krajowego i międzynarodowego z udziałem wszystkich interesariuszy. Te trzy kwestie są ze sobą powiązane i jednakowo ważne.

W zaleceniach podkreśla się również kluczowe znaczenie wzmocnienia narzędzi bolońskich, zwłaszcza Europejskiego Systemu Transferu i Akumulacji Punktów (ECTS), służących do określenia osiągniętych efektów uczenia się i związanego z nimi nakładu pracy, a także wdrażania innych kluczowych zobowiązań bolońskich.

Władze publiczne odpowiedzialne za szkolnictwo wyższe powinny zobowiązać się do:

1. Urzeczywistnienia koncepcji uczenia się skoncentrowanego na studencie poprzez:

wspieranie uczelni w ich wysiłkach na rzecz nawiązania lub utrzymania uporządkowanego dialogu dotyczącego innowacji i poprawy jakości uczenia się i kształcenia, w którym uczestniczą studenci, nauczyciele oraz interesariusze zewnętrzni. Poruszane kwestie powinny obejmować opracowywanie programów kształcenia, efektów uczenia się, ocenę i zapewnianie jakości, z należyтым uwzględnieniem umiejętności potrzebnych do sprostania obecnym i przyszłym wyzwaniom społecznym;

promowanie, w ramach szkoleń dyscyplinarnych, rozwoju umiejętności miękkich oraz umiejętności wymaganych od światłego obywatela XXI wieku, pozwalających zrozumieć wyzwania złożonego świata oraz szanować innych ludzi i środowisko naturalne;

zbadać możliwości zachęcania do transgranicznej wymiany dobrych praktyk w zakresie wspierania poprawy jakości uczenia się i kształcenia, ze szczególnym uwzględnieniem metod aktywnych;

tworzenie sprzyjającego środowiska, zarówno pod względem finansowym, jak i prawnym, które umożliwiałoby uczelniom dostosowywanie oferty edukacyjnej do potrzeb różnych rodzajów osób uczących się (osób uczących się przez całe życie, osób uczących się w formie niestacjonarnej,

osób z grup niedostatecznie reprezentowanych i znajdujących się w niekorzystnej sytuacji) oraz budowanie kultury równości i włączenia społecznego. Obejmuje to stworzenie elastycznych ścieżek uczenia się (w tym mikro-kwalifikacji) na poziomie uczelnianym i krajowym oraz w całym EOSW, a także zbadanie w tym celu możliwości oferowanych przez technologie cyfrowe;

zachęcanie do opracowania i wdrażania krajowych oraz uczelnianych strategii i rozwiązań dotyczących Otwartej Edukacji oraz korzystania z Otwartych Zasobów Edukacyjnych i wspieranie tych działań;

zachęcanie studentów do mobilności wykraczającej poza ramy ustalonych wcześniej umów między uczelniami.

2. Sprzyjania ciągłej poprawie jakości kształcenia poprzez:

promowanie powoływania grup edukacyjnych, obejmujących zarówno nauczycieli akademickich, jak i pracowników odpowiedzialnych za szkolenie lub wspieranie ich w wypełnianiu ich misji (grupy uczelniane i/lub międzyuczelniane);

wspieranie uczelni w doskonaleniu zawodowym nauczycieli i (transgranicznej) wymianie dobrych praktyk. Międzyuczelniane działania na rzecz rozwoju kadry nauczycielskiej oraz tworzenie krajowych sieci współpracy można uznać za przykłady doskonalenia zawodowego nauczycieli;

wspieranie uczelni w tworzeniu trwałego i sprzyjającego środowiska na poziomie uczelnianym i krajowym, które umożliwi transformację, zwłaszcza cyfrową, jakości kształcenia i uczenia się. Takie środowisko powinno być tworzone we współpracy z kadrami odpowiedzialnymi za kształcenie i obejmować ramy zapewniające godne warunki pracy oraz możliwe do zrealizowania obciążenie pracą dydaktyczną, a także atrakcyjne możliwości awansu zawodowego;

zapewnienie, we współpracy z uczelniami (które powinny zaangażować wszystkie osoby odpowiedzialne za kształcenie), rozwiązań strukturalnych zapewniających równe poszanowanie działalności dydaktycznej i badawczej. W razie potrzeby należy dokonać przeglądu systemów rozwoju zawodowego kadry akademickiej, aby zapewnić większe uznanie dla kształcenia w ramach kariery akademickiej;

zbadanie, we współpracy z uczelniami, możliwości wspierania nowych i innowacyjnych metod kształcenia, ze szczególnym uwzględnieniem rozwiązań inter- i multidyscyplinarnych, uczenia się i kształcenia opartego na badaniach naukowych, odpowiedniego wykorzystania analizy danych związanych z uczeniem się oraz otwartej edukacji, a także innych innowacyjnych rozwiązań.

3. Zwiększenia możliwości uczelni i systemów szkolnictwa wyższego w zakresie poprawy jakości uczenia się i kształcenia poprzez:

uwzględnienie poprawy jakości uczenia się i kształcenia w krajowych strategiach i rozwiązaniach dotyczących szkolnictwa wyższego. Projektowanie i wdrażanie takich strategii i rozwiązań powinno stanowić podstawę uporządkowanego i ciągłego dialogu z uczelniami i innymi interesariuszami działającymi w społeczności studentów i nauczycieli;

wspieranie strategicznej możliwości rozwoju i innowacyjności w obszarze uczenia się i kształcenia, tak na poziomie krajowym jak i uczelnianym, poprzez empiryczne badania edukacyjne, projekty i programy pilotażowe oraz gromadzenie i wykorzystywanie danych dotyczących edukacji, z poszanowaniem ochrony danych;

zbadanie możliwości zachęcania do transgranicznej wymiany dobrych praktyk na poziomie krajowym i w całym EOSW, na przykład za pomocą platform wymiany i współpracy oraz wspieranie tych działań;

przydzielanie odpowiedniego i stabilnego finansowania i zasobów oraz, w razie potrzeby, przyjmowanie odpowiednich ram regulacyjnych, aby umożliwić uczelniom tworzenie innowacyjnych środowisk kształcenia i uczenia się o wysokiej jakości.

Bolońska Grupa Wdrożeniowa proszona jest o to, aby w swoim kolejnym planie działań wspierała wdrażanie zaleceń dotyczących uczenia się i kształcenia w celu osiągnięcia wspólnego postępu w EOSW oraz przedstawiła sprawozdanie o wynikach tych działań w ramach Raportu z realizacji Procesu Bolońskiego w 2024 roku.

EUROPEAN
Higher Education Area

